

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 79/12

Luksemburg, 14 czerwca 2012 r.

Wyrok w sprawie C-542/09
Komisja / Niderlandy

Przepisy niderlandzkie, które uzależniają finansowanie studiów za granicą od przesłanki miejsca zamieszkania, wprowadzają nierówne traktowanie pomiędzy pracownikami niderlandzkimi a pracownikami migrującymi

Niderlandy nie udowodniły, że przesłanka miejsca zamieszkania „3 z 6 lat” nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu polegającego na promowaniu mobilności studentów

Ustawa niderlandzka o finansowaniu studiów określa kategorie osób, które mogą uzyskać dofinansowanie studiów w Niderlandach i za granicą. W zakresie szkolnictwa wyższego w Niderlandach, prawo do dofinansowania studiów ma każdy student w wieku od 18 do 29 lat, posiadający obywatelstwo niderlandzkie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. W celu uzyskania dofinansowania studiów wyższych za granicą, student powinien spełniać wymogi finansowania studiów wyższych w Niderlandach oraz dodatkowo zamieszkiwać zgodnie z prawem w Niderlandach przez co najmniej trzy lata w okresie sześciu lat poprzedzających przyjęcie na studia na uczelni za granicą. Przesłanka ta, zwana przesłanką „3 z 6 lat”, znajduje zastosowanie niezależnie od obywatelstwa studenta.

Komisja wniosła do Trybunału Sprawiedliwości skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Niderlandom, podnosząc, że przesłanka „3 z 6 lat” stanowi pośrednią dyskryminację pracowników migrujących i członków ich rodzin, zakazaną na mocy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i sprzeczną z europejskim rozporządzeniem w sprawie swobodnego przepływu pracowników.¹

Trybunał stwierdził, że TFUE stanowi, że swobodny przepływ pracowników obejmuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy. Ponadto, z ww. rozporządzenia wynika, że pracownik będący obywatelem państwa członkowskiego korzysta na terytorium innych państw członkowskich z takich samych przywilejów socjalnych i podatkowych jak pracownicy krajowi. Przepis ten jest korzystny zarówno dla pracowników migrujących, którzy zamieszkują w przyjmującym państwie członkowskim, jak i dla pracowników przygranicznych, którzy wykonując pracę najemną w tym ostatnim państwie członkowskim, zamieszkują w innym państwie członkowskim.

Trybunał przypomniał, że stypendium na pokrycie kosztów utrzymania i szkolenia w trakcie studiów prowadzących do przyznania tytułu zawodowego stanowi przywilej socjalny w rozumieniu wspomnianego rozporządzenia. Dofinansowywanie studiów dzieci pracowników przez państwo członkowskie stanowi dla pracownika migrującego przywilej socjalny w rozumieniu omawianego rozporządzenia, jeśli ten ostatni w dalszym ciągu utrzymuje dziecko.

W tym względzie Trybunał podkreślił, że zasada równego traktowania zakazuje nie tylko dyskryminacji jawnej opartej na przynależności państwowej, lecz również wszelkich ukrytych form dyskryminacji, które przez zastosowanie innych kryteriów rozróżnienia wywierają w rzeczywistości ten sam skutek. Jest tak w szczególności w przypadku przepisu wymagającego precyzyjnie

¹ Artykuł 45 TFUE i art. 7 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty (Dz.U. L 257, s. 2), zmienionego rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2434/92 z dnia 27 lipca 1992 r. (Dz.U. L 245, s. 1).

określonego okresu zamieszkiwania, jako że przepis ten działa przede wszystkim na niekorzyść pracowników migrujących i pracowników przygranicznych będących obywatelami innych państw członkowskich, gdyż to osoby niemające miejsca zamieszkania w państwie przyjmującym są najczęściej cudzoziemcami.

Trybunał stwierdził tym samym, że przesłanka miejsca zamieszkania „3 z 6 lat” wprowadza odmienne traktowanie pomiędzy pracownikami niderlandzkimi a pracownikami migrującymi, którzy zamieszkują w Niderlandach lub wykonują pracę najemną w tym państwie członkowskim jako pracownicy przygraniczni. **Takie odmienne traktowanie stanowi zakazaną dyskryminację pośrednią, chyba że zostanie ono obiektywnie uzasadnione.**

W tym zakresie Trybunał odrzucił argument Niderlandów, jakoby przesłanka miejsca zamieszkania była konieczna do uniknięcia nadmiernego obciążenia finansowego, mogącego mieć konsekwencje dla samego istnienia systemu pomocy. Przypomniał, że cel polegający na uniknięciu nadmiernego obciążenia finansowego nie może zostać uznany za nadrzędny względ interesu ogólnego, mogący uzasadniać nierówne traktowanie pracowników innych państw członkowskich w porównaniu z pracownikami niderlandzkimi.

Ponadto Niderlandy podnosiły, że z uwagi na to, że uregulowanie niderlandzkie ma na celu promowanie studiów poza granicami Niderlandów, przesłanka miejsca zamieszkania zapewnia, że z przenośnego finansowania studiów korzystają wyłącznie studenci, którzy w braku takiego dofinansowania kontynuowaliby naukę w Niderlandach. Natomiast pierwszym odruchem studentów niezamieszkujących w Niderlandach jest studiowanie w państwie członkowskim ich miejsca zamieszkania, i z tego względu mobilność nie byłaby rozwijana.

Trybunał zauważył, że cel w postaci zachęcania studentów do mobilności leży w interesie ogólnym i stanowi nadrzędny względ interesu ogólnego, mogący uzasadniać ograniczenie zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Przypomniał jednak, że uregulowanie ograniczające podstawową swobodę zagwarantowaną traktatem, taką jak swobodny przepływ pracowników, może być skutecznie uzasadnione, tylko gdy jest ono właściwe do zapewnienia realizacji zasługującego na ochronę celu i gdy nie wykracza poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia.

W tym kontekście, Niderlandy argumentowały, że wartość omawianego uregulowania polega na wspieraniu mobilności studentów poprzez wzbogacenie, jakie studia poza Niderlandami przynoszą nie tylko studentom, lecz również niderlandzkiemu społeczeństwu i rynkowi pracy. W ten sposób Niderlandy oczekują, że studenci, którzy skorzystają z tego systemu, powrócą do Niderlandów po zakończeniu studiów, by tam zamieszkać i pracować.

Trybunał przyznał, że wskazane okoliczności odzwierciedlają sytuację większości studentów, a tym samym przesłanka miejsca zamieszkania jest właściwa do realizacji celu propagowania mobilności studentów. Niemniej jednak, Niderlandy powinny były przynajmniej uzasadnić, dlaczego zdecydowały się na przesłankę „3 z 6 lat”, odrzucając wszelkie pozostałe elementy reprezentatywne. Omawiana przesłanka ma bowiem zbyt wykluczający charakter. Wymagając ściśle określonych okresów zamieszkiwania na terytorium danego państwa członkowskiego, przesłanka „3 z 6 lat” uprzywilejowuje element, który niekoniecznie jest jedynym elementem reprezentatywnym w odniesieniu do rzeczywistego stopnia powiązania zainteresowanego z omawianym państwem członkowskim. **W związku z tym Trybunał orzekł, że Niderlandy nie udowodniły, że przesłanka miejsca zamieszkania nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia celu wytyczonego przez takie uregulowanie.**

UWAGA : Skarga o stwierdzenie uchybienia państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych. Jednak w sytuacji nieprzekazania Komisji krajowych środków transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106